

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 10.— mesečno.
četrtletno K 30.—.

Če pride naročnik sam v upravnništvo po list: Mesečno K 950.— Inzerati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik popoldne.

Posamezna številka stane 60 vin.

Uredništvo in uprava:

Mariborska tiskarna (Jurčičeva ulica št. 4.)

Telefon uredništva št. 276, uprave št. 24.

Leto III.

Maribor, torek 15. junija 1920.

Št. 131.

Ruske rdeče čete zasedle Kijev.

Atentat na Esad-pašo italijansko delo. — Rusko prodiranje v Perzijo. — Nemška vladna kriza.

Kristalno čisti rodoljubi.

Bilo je leto dni po preobratu, o kakem narodnem boju se ne duha ne sluha, boj za državo tako daleč odločen, da pripadejo Slovenske gorice Jugoslaviji. Iz svojih varnih skrivališč prilezli so počasi različni Kozarji ter pričeli s svojo nestrpnostjo zastrupljati zasebno življenje. Nas se ja ne rabi več. Tu se je pojavil od nekod iz Kranjske novo-pečeni odvetnik dr. Veble. Kakor je zatrjeval, je bil namen njegovega prihoda zaslužek. Pred kratkim postal je naš gerent in 7. jun. 1920 neizprosno bojevniki zoper korupcijo. »Več luči« zahteva v »tajinstveni« nakup posestva nemškega šulvereina, pri katerem je šlo po njegovem namigavanju okoli 450.000 K v »kristalno čiste« žepe različnih rodoljubov.

Čast političnega nasprotnika je očitno pri katoliško orijentirani inteligenci svobodno blago. Po znanih načelih je glavno, da se doseže svoj namen. K temu naj pomaga tudi navedba neresnic.

Dr. Veble misli, da ne sme molčati k navedeni prodaji. Naravnost smešna je trditev, da bivši gerent, gospod Kopic ni bil opravičen izjaviti, da so šolske potrebe sedaj krite in da občina z ozirom na svojo denarno stanje na posestvo »Schulvereina« ne reflektira.

Kolikokrat sem že čital to trditev, nikdar pa še nisem čital trditve, da ni odgovarjalo potrdilo gospoda Kopicja istini.

Gospod Kopic je storil v prid javnosti vse in to na ta način, da je zavezal glavno hranilnico, da mora skozi 30 let staviti vsaki javni korporaciji šolsko poslopje na razpolago in to proti najemnini, ki jo bode določilo glavarstvo.

Kaka potreba v šolskem oziru vlada pri nas, pokazala je najboljša seja krajnega šolskega sveta, ki se je sklicala vsled pritožbe kaplana Kozarja na poverjeništvu za uk in bogočastje radi predmetnega nakupa.

Niti Kozar, niti Matija Šuman, ki je to pritožbo podpisal, nista smatrala vrednim udeležiti se te seje.

Dne 26. novembra 1919 postavila je glavna hranilnica šolsko poslopje okrajnemu šolskemu svetu pri Sv. Lenartu na razpolago, že pred tremi meseci opozarjala je ista deželni šolski svet na potrebo meščanske šole ter omenila, da je šolsko poslopje na razpolago. Do danes se še ni oglasil nikdo, pač pa jadikujejo po časopisih, da se ni sklicala za izjavo gospoda Kopicja nobena seja.

Da doseže članek svoj namen označiti nas kot sebičneže v korist javnosti, zamolčal je gospod dr. Veble, da je glavna hranilnica stavila občini ponudbo, da ji proda šolo z

vsem, kar spada k njej za lastno kupno ceno. Če najde g. dr. Veble v tem zahtevku že kak diktat, svobodno njemu.

Nerazumljivo mi je tudi, kako se mora zahtevati od nas, ki nismo poklicani zastopniki šolskih oblasti, da bi naj opozorili iste na ta nakup.

Najlepša na je trditev g. dr. Vebleta, da je vredno od nas kupljeno premoženje 400.000—500.000 K.

Nemški Schulverein mu bode za to trditev gotovo hvaležen. Imel bode v rokah »dokaz« kako se je njegovo premoženje v Jugoslaviji razmetavalo.

Sodni cenilec g. Matija Šuman cenil je celo premoženje le na 42.000 K. To svojo cenitev je obširno utemeljeval.

Predvsem niso bila poslopja v onem stanju, kakor bi to sodil opazovalec od zunaj.

Nadalje je preračunal vrednost po najvišjih dohodkih, katere bi moglo dati cenjeno posestvo. Prišel je do zaključka, da je visoko, če se upa, da bode našel investirani kapital po 42.000 K pri tem posestvu 4% obrestovanje.

V šoli je samo eno stanovanje, drugo se je napravilo za silo, v društvenem domu je tudi samo malo stanovanje. Najemnina za vsa stanovanja znaša 132 K mesečno.

Na davke odpade skoraj polovica. Če

Radioj Rehar:

Premišljevanje Anice Brusove.

(Konec).

Zvečer istega dne me je poklicala v kuhinjo, mi pokazala veliko, debelo šibo ter rekla:

„Glej, s tole šibo jih dobiš, če poveš papanu, da hodi k nam oni gospod.“

Jaz sem se od samega strahu razjokala ter na kolenih obljubila, da tega ne bom storila nikoli. Toda kljub temu me nekaj vendarle sili, da bi mu povedala. Zakaj, da bi ne smela vedeti?

Sinoči je prišel papa izredno pozno domov: midve z mamo sva že spali. Stopil je v sredo sobe, prižgal luč ter zakričal, da me je stresla groza ter sem se takoj prebudila. Kaj je zakričal, nisem mogla razumeti, bile so besede, ki jih dotlej še nikoli nisem slišala. Potem je stopil k mamini posteli, potegnil ž nje odejo ter jo zalučal po tleh. Jaz bi bila od strahu skoro skoprnela. Papa je strašen človek, toda vendarle ga ljubim. Zdi se mi včasih, da sta mama in oni gospod, za katerega papa ne

sme izvedeti kriva, da je tak. Ko se je razkričal je sedel na divan, prav tam kjer je sedela predčerašnjim mama ter pričel jokati. Mama je pobegnila v sosednjo sobo ter zaklenila vrata za seboj. Ostala sva s papanom sama ter jokala.

Dolgo časa sem se obotavljala, končno pa sem se vendarle ojunčila, zlezla s postelje ter stekla k papanu, ki je še vedno jokal ter govoril sam s seboj nekaj čudnega, nerazumljivega. Tisti hip sem začutila do mame nekaj sovražnega; ona prepoved me je žgala kakor ogenj, zato sem sklenila, da povem papanu vseeno; me bo pa on branil pred mamo.

Pogladila sem mu z roko razmršene lase, se mu približala čisto blizu glave ter mu hotela povedati na uho, da bi me ne slišala mama v drugi sobi, toda tedaj se je nenadoma okrenil, v obraz je bil ves spačen in grd, da me je postalo nenadoma strah pred njim ter mi je usahnil ves pogum.

„Kaj hočeš tu!“ se je jezno in divje zadrl name. „Pojdi za mamo, ne maram te; tudi ti si ženska, tudi ti boš nekoč taka, kakor je tvoja mati. Kar mačka rodi, rado miši lovi.“

Zbegana do smrti sem se splazila nazaj v posteljo, se pogrnila tesno čez glavo ter končno zaspala. Kaj se je zgodilo pozneje, ne vem. Ko sem se sedajle prebudila, je papa že odšel v urad, mama pa je zunaj v kuhinji, dobro slišim kako ropota s posodo.

Razumela bi še vse, toda sinočnih papanovih besed vendarle ne morem in ne morem razumeti. „Tudi ti si ženska, tudi ti boš nekoč taka, kakor je tvoja mama!“ je rekel. Jaz da sem tudi ženska? Še nikoli mi ni nihče tega rekel. Vsi so mi pravili, da sem punčka, dekljica, a da sem ženska, tega mi pa še nihče ni rekel! Ali je moja mama ženska? Mogoče da je, toda doslej ji tega še nihče ni rekel; rekli so ji samo mama in gospa, a ženska še nikoli.

Toda dobro, naj bo ženska, čeprav se mi zdi ta beseda nemogoča in silno grda, vendar, čemu naj bi bila tudi jaz nekoč ženska in taka? In če bom ženska, kakšna bom potem?

O moj Bog, ko bi mogla vse to razumeti. Najraje bi umrla ter šla v nebesa, naravnost v nebesa ...“

se stroški za popravilo telovadnice, za razbite šipe sosebno pa za napravo plota ne pri-
bijejo h kapitalu, je posestvo daleč pasivno.

Z ozirom na obstoječo zavezo zadruge je pomnožitev stanovanj v šoli izključena. In zdaj vprašam, kje najde g. dr. Veble oni zaklad, kateri bi naj obrestoval njegovi pol milijon.

Šola stala je nemški šulverein glasom v mojih rokah se nahajajočih zapiskov 89.000 K. Vprašam g. drja Vebleta, kaj bi naj storili »rodoljubi«, da se nebi pokazali v tako »kristalno čisti luči«, kakor smo se pokazali v tej zadevi? Zahtevati v imenu Schulvereina, da bi mu mi mogoče plačali zato njegovo posestvo 400.000 do 500.000 kron?

Zahtevati, da bi mi kupili to posestvo za občino, katera še nikakor ni v slovenskih rokah, v kateri smo odločevali le radi tega, ker se je prejšnji nemški občinski odbor razpustil, za občino, v kateri bodo Nemci še dolga leta odločevali, če bomo Slovenci delali tako složno, kakor do sedaj.

V smislu intencije celokupne vlade prišlo je posestvo v slovenske roke, nemški schulverein sprejel je plačilo, katero mu gre in za slovenske javne interese je zavarovana šola bolje, kakor se je to sploh moglo. Kje leži vzrok, da se ta kupčija ne bi mogla odobravati, od kod si je vzel g. dr. Veble pravico osumničiti nas na tak način, kakor si je to dovolil v svojem članku?

Kaj ima deželna vlada opraviti z davno že perfektno kupčijo mi je nerazumljivo, mogoče da bode zahtevala od osrednje vlade zakon, da se nam naj neoziraje na vse obstoječe zakone gdu. Martinu Kozarju na ljubo odzame premoženje siloma?

Dr. Milan Gorišek.

Dnevne vesti.

Vprašanje našega gledališča. V nedeljo ob pol enajstih dopoldan se je vršila v koncertni dvorani kazinskega poslopja anketa o gledališkem vprašanju, na katero je bilo povabljenih mnogo naših odličnejših meščanov, kekor tudi vojaških oseb. Anketo je otvoril gospod ravnatelj Nučič, pozdravil delegata prosvetnega ministristva gospoda prof. Grola iz Beograda ter podal kratko, toda pregledno poročilo o letošnji sezoni. Iz poročila je bilo razvidno, da znaša deficit letošnje sezone, okrog 105 tisoč kron. Očrtal je na kratko, kako je nastalo naše gledališče in s kakšnimi težkočami se je moralo boriti. Končno je podal še nekak proračun, za prihodnjo sezono, kjer je poleg postavk za dramo postavil tudi postavke za opereto ter komično in manjšo opero. Iz tega proračuna je bilo razvidno, da bi znašal deficit v tem slučaju skoro en milijon kron. Za njim je pojasnil gospod Grol stališče vlade ter prosil navzoče, naj se letošnji deficit oddeli od vprašanja državne subvencije za bodočo sezono. In to pred vsem z ozirom na to, ker je budget za tekoče leto že zaključen in odobren ter bi novo postavko ne bilo več mogoče vrniti vani. Vprašanje subvencije, oziroma podržavljenja drame je po njegovem zatrdilu gotova stvar, gre pa še za opereto in opero, katera bi v narodnem oziru za naše mesto bila velike važnosti. Upa pa, da se bo tudi to vprašanje rešilo ugodno. Za tem se je vršila debata o letošnjem deficitu ter se je sklenilo da prenese, oziroma če bo mogoče črta, občina predujem 30.000 K, 20.000 K da država, ker je bilo to že splošno določeno, Beograd plača tudi gaže igralcev za julij, tako da ostane nazadnje nepokritih samo še 15.000 K. Teh 15.000 K pa bodo pokrili darovi naših bank in zasebnikov,

tako da je letošnji deficit na ta način poravnat. Na podlagi tega se lahko že angažirajo igralci za prihodnjo sezono. Gospod ravnatelj Nučič, ki je kakor znano že podpisal angažma v Zagreb, je končno na prošnjo gospodra Grola ter vseh navzočih obljubil, da ostane tudi prihodnjo sezono tu. V debato je prišlo tudi še več drugih manj važnih vprašanj, ki so se vsa več ali manj ugodno rešila. Tako je končno nastopilo v tem prečem vprašanju malo svetlobe in ako se vse izvrši, kakor se je sklenilo, potem ne le, da bo naše gledališče ostalo, ampak se bo tudi vsestransko izboljšalo, kar nas vse iskreno veseli.

K naši notici, kjer se je poročalo, da so svoječasnno metali iz Pirchanove hiše na sokolice kamenje, nam sporoča tukajšnja policija, da je tozadevno poizvedovanje ostalo brezuspešno, ker o celi stvari nihče nič ne ve. Toliko v pojasnilo.

Prekinjenje dopustov. Vsled prihoda prestolonaslednika regenta Aleksandra v Slovenijo, so prekinjeni vsi že dovoljeni dopusti. Vodje uradov in oni uradniki, ki se nahajajo sedaj na dopustu in so potrebni, se morajo takoj vrniti na svoja službena mesta.

Vodja okrajnega glavarstva, gosp. dr. Lajnsič je vsled prekinjenja dopustov nastopil zopet službo ter sprejema stranke do preklica razen ob nedeljah, praznikih in četrkih vsak dan od 11.—12. ure.

Kaj pa poverjenik Fon zopet dela v Mariboru? Mož je več na cesti in v kavarni nego v pisarni. Sicer poznamo njegovo pridnost, toda, če že noče delati naj ostane vsaj v Ljubljani, kjer je nameščen. Njegovo pridnost in praktične nazore poznamo že iz Gorice: naj me voli kdor hoče, samo da sem poslanec! — In sedaj je res poslanec — po kavarnah, naredil še ni nič. To kritiko si pač smemo privoščiti ker je pravična in že skrajno potrebna, saj že deset let tako dela.

S koroškega kolodvora. Tu imamo še vedno nekega skladišnega mojstra, pristnega germana, ki še danes ne ve, da je uradni jezik v omenjenem skladišču slovenski in vključ izrecni tozadevni izjavi g. načelnika, še vedno švabčari. Tu je skladiščnik, Slovenec, zmožen svoje stroke. Ali bi ne bilo morda najbolje preskrbeti prvemu potni list za odpotovanje v deželo, kjer bi se lahko šopiril po svoji volji. Na njegovo mesto pa postaviti zavednega Slovana. Tako bi vsaj enkrat izginila ona »rechte Sprache« iz naših uradnih mest. Poleg tega pa imamo tudi oddelek premikačev, ki celo noč kričijo: »Auf dritte, vierte, vorwärts« itd. Ali ni nikogar, ki bi jih naučil vsaj do 10 po slovensko šteti? V Avstriji smo morali plačati za vsak tak »prestop« 2 K kazni. Ne pustimo se več izzivati od naših nemčurskih takozvanih »internacionalcev«. Ako to ne pomaga, pridemo z imeni na dan. Prizadeti.

„Vojna“ v Zgornji Sv. Kungoti. Danes se nadaljuje »vojna« v Zgornji Sv. Kungoti. Cela razprava pa se vrši na licu mesta, ker treba zaslišati nad 60 prič in nekaj novih obtožencev. Če bo šlo vse po sreči, se »vojna« obenem tudi na licu mesta konča z razsodbo prvega sodnika. Zanimivo je, da se je eden obtožencev, ki je ukazal aretirati pristaše »Samostojne stranke« izdajal za »deželnega poslanca«. O zaključku te zanimive razprave bomo svoječasnno poročali.

Prvi dan naraščaja „Mariborskega okrožja MSŽ“. Slabo vreme je preplašilo v nedeljo mnogo ljudi, da niso prišli pred III. deško šolo, kjer se je vršilo zbiranje sokolstva in občinstva, tako da smo se že resno bali za celo prireditev. Toda dež je nenedoma ponehal in občinstva se je tekom pohoda na telovadišče v Ljudski vrt nabralo vedno več, tako da je bila udeležba res mnogoštevilna in častna za to našo prvo prireditev sokolskega naraščaja. Kot prvo točko je izvajala ženska deca proste vaje za l. 1920. Izvajanje je bilo vzorno, ugajala so posebno prav majčkena dekletca, ki so kljub svoji mladosti, ohranila disciplino. Druga točka je bila orodna telovadba moške dece.

Pokazala je, da se bo iz teh malčkov razvilo lepo število vzornih in krepkih telovadcev. Vaje z drogov, tretja točka, so splošno ugajale. Ljubke so bile igre, kot četrta točka, ter so vzbudile med gledalci obilo veselja in smeha. Peta točka, orodna telovadba gojenk in šesta, orodna telovadba naraščaja, sta pokazali istotako obilo upanja na bodočnost. Nastop so zaključile proste vaje moške dece, ki so bile istotako dobro izvajane. Po nastopu je imel gospod dr. Sernec na malčke krasen in vspodbuvalen nagovor v katerem je na kratko očrtal naloge in cilje Sokolstva v svobodni državi. Vspah tega prvega dne našega naraščaja naj bo vzpodbuda za nadaljno delo.

Smrt majke Jugovičev drugič v abonementu. Ravnateljstvo Slov. mestnega gledališča nam piše: Ker večina abonementov, ki so videli Smrt majke Jugovičev niso mogli popolnoma slediti blagodneči poeziji in blagoljubnemu jeziku Ive Vojnoviča, ker niso popolnoma udomačeni še s srbo-hrvaščino, zato se na splošno zahteva uprizori ta krasno uspeša drama drugič v abonementu. Kdor vidi in sliši to igro dva ali trikrat, se more prepričati o divoti, ki vsebuje ta največji jugoslovanski dramski poem.

„Sokol“ v Studencih. Podpisani odbor prosi vse prijatelje sokolstva, da prispeva po možnosti za „Sokolski dom v Studencih“, kiga je društvo pred kratkim kupilo. Društvo je še mlado in se je s tem nakupom tako obremenilo, da bi moralo vsled tega delati samo za plačevanje obresti. S tem pa se ovira drugo društveno delovanje. Mislimo, da ni treba povdarjati, kake velike važnosti je društvo posebno v našem kraju, kjer je stal preje najmočnejši „fort“ nemške trdnjave Maribor. Spominjamo samo na večletno brezuspešno borbo „Ciril-Metodove družbe“ za slovensko šolo. Upamo, da naš klic ne bode brezuspešen ter da vsak prispeva dar za obrambo naše meje. Imena darovalcev se bodo objavila v časopisih.

Trgovci, ki se zanimajo za nakup koroških črešenj, dobijo potrebne informacije pri trgov. gremiju v Mariboru.

Vreče iz papirja in jute. Trgovci in industriji, ki si žele nabaviti zgoraj imenovane vreče, dobijo naslov v trgov. gremiju.

Aretacija. Naši policiji se je posrečilo aretirati nekega Filipa Kirschbaumerja in Stor pri Celju, ki je tekom treh tednov vkradel 6 dvokoles, vrednih 15.000 K. Kolesa je imel še pri sebi ter jih tako lastniki dobe zopet nazaj.

Rogaška Slatina. Letošnja sezona v Rogaški Slatini se zelo lepo razvija. Gostje so prihajali že ves mesec maj in prihajajo novi vsak dan. Po promenadi in okoli vrelcev je zelo živahno. Godba na promenadi, vojaška kapela 40 mož pod vodstvom kapelnika Herzoga igra vsak dan dvakrat. Gostje prihajajo iz vse Jugoslavije. Cene so normalne in je za vse dobro preskrbljeno. Kino se otvori te dni, pripravlja se koncert ljubljanskega »Zvona« in mariborskih učiteljskih. Dne 28. t. m., na Vidov dan, prirede ljubljanski akademiki veliko veselico na glavni promenadi. Znano je, da je bil regent Aleksander gost v Rogaški Slatini pred vojno, zato je želeli, da bi regent sedaj na potovanju ogledal tudi našo Štajersko in da bi poleg Celja in Maribora posejil tudi Rogaško Slatino, kjer bi videl veliko izpremembo med sedanjim in onim časom, ko se je tu zdravil kot srbski princ. Sedaj bi videl našo jugoslovensko Slatino kot regent Jugoslavije. Za prihodnja dva meseca so sobe po večini oddane in naj se gostje za informacije obrnejo na ravnateljstvo.

Zlet Sokolskega Saveza SHS v Maribor dne 29. avgusta 1920!

Porotno sodišče.

Roparski umor na Jezerskem vrhu. — Smrtna obsodba.

Pod predsedstvom viš. sod. svetnika Ravnikarja, prisodnikov: sod. svetnika dr. Peitlerja in okr. sodnika dr. Tombaha se je danes pričelo porotno zasedanje.

Na zatočni klopi sedi 23 letni Janez Mrcina, kovač iz Srednje Vasi, v Poljanski dolini, pri Škofji Loki. Šibak fant, bledega lica je obtožen: 1. roparskega umora postiljona Štulerja na Jezerskem vrhu; 2. poskušnega umora ter 3. telesne poškodbe orožnikov in 4. neopravičene nožnje vojaškega samokresa.

Skozi 32 let je Matevž Štuler vozil pošto med Jezerskim in Železno Kaplo; njegov prihod na Jezersko je oznanjal njegov rog iznad Jezerskega vrha.

Dne 10. marca pa je ta rog utihnil; preplašeni konji sami so vlekli oropani poštni voz navzdol, dokler jih nista prestregla brata Virnik katerih eden je potem poštni voz s polurno zamudo pripeljal na pošto Jezersko. Ker je bil voz oropan, na njemu sama suknja postiljonova, so takoj slutili, da se je morala zgoditi nesreča. Kmalu na to so zvedeli, da postiljon leži mrtev na novi cesti blizu viška Jezerskega vrha. Orožniški postajevodja Wolf se je z domačimi ljudmi napotil na kraj nesreče. Našli so Štulerja že mrtvega ležati na cesti, s prestreljeno glavo, z odprtimi jopičem in telovnikom, na katerem je visel s silo odtrgani obroč od žepne ure, torej očitni znaki cestnega roparskega umora.

Kdo je bil storilec? Iz izpovedb več prič se je ugotovilo, da se je ob času zločina tam okrog potepal mlad fant, črno oblečen, po govoru doma iz Kranjske; videlo se ga je tudi že pred tem dejanjem na cesti med Jezerskim in Železno Kaplo, kjer se je v več slučajih sumljivo obnašal. Popis tega sumljivega neznanca je takoj krožil po vseh sosednjih orožniških postajah. Že drugo jutro gresta med drugimi tudi orožnika Puher in Hreščak iz Železne Kaple na sled za storilcem. Spotoma sta v neki občestni gostilni zvedela, da se je malo preje opisani tujec poslovil iz gostilne. Na potu za njim sta zapazila na cesti pred seboj neznanega človeka. Ker se opis ni strinjal z zasledovanjem, ga je orož. stražmojster Puher le iz previdnosti ustavil v svrhu legitimacije. Fant sam se je zapletel v nasprotje, tako da mu je Puher napovedal aretacijo, a ne da bi bil že slutil, da ima pravega morilca pred seboj.

Ko je Puher hotel osumljenca še enkrat natančneje preiskati, je isti nenadoma segel za pas, potegnil težko vojaško repertirko in nameril na odstrani stoječega drugega orožnika Hreščaka; ta se je brzo odmaknil, strel je švignil mimo njega, to pa tudi zato, ker je Puher v trenutku, ko je lopov nameril na njegovega (Puherjevega) tovariša, s sunkom v roko orožju dal drugo smer. Po strelu je morilec z revolverjem udaril po glavi pred njim stoječega Puherja. Orožnika sta bila zdaj prepričana, da imata pred seboj zasledovanega roparskega morilca. Sama v smrtni nevarnosti, sta ga morala nasilno razorožiti in ukleniti. Na vprašanje, zakaj je streljal na ob strani stoječega orožnika Hreščaka in ne na Puherja, ki je pred njim stal, je odgovoril, da se je te taktike naučil v vojni; ni tako nevaren neposredno stoječi nasprotnik, kakor oni, ki stoji oddaljen.

Na ta način zasačeni je pravi storilec, Janez Mrcina.

Pri današnji razpravi obtoženec prizna roparski umor postiljona Matevža Štulerja, zanika pa, da bi bil nameraval usmrtiti tudi orožnika; hotel se jih je le znebiti. Izpove, da ga je na ta zločin dovedlo — verižništvo. V Marenbergu si je bil naročil za 8000 K usnja; na to je dal 1500 K are, denar mu je poslal njegov stric. Študiral je, kje bi dobil še ostalih 6500 K. Zvedel je, da vozi postiljon Štuler večkrat tudi večje svote denarja in da ima tudi sicer več denarja pri sebi, ker je Štuler opravljal tudi razna naročila. Dne 8. marca se je odpravil od

doma iz Žirov, šel je preko Škofje Loke, Kokre v smeri Jezersko. Med Jezerskim in Jezerskim vrhom je pričakoval vračajočega se postiljona, ki je navadno odpeljal ob 12. iz Železne Kaple, ob 14. iz Bele, odkoder je okrog 16. došel na Jezersko.

Izbral si je za napad ugodno točko na meji Jezersko—Bela. Ko je Štuler prihajal, mu je Mrcina šel od stare ceste nasproti. Štuler ga je vprašal, zakaj ne gre rajše po stari cesti, kjer je bližje. Nato je Mrcina res odšel nazaj na staro cesto. Ob sklepu obeh cest je Štulerja prehitel. Štuler je šel za vozom, Mrcina mu je šel nasproti, ga udaril z repertirko po glavi, ker se ni bil mrtev, ga je ustrelil skozi glavo in pustil na cesti. Mislil, da se v vozu nahaja večja svota denarja, je vzel poštne vreče, jih odprl, našel je poleg navadne pismene pošte še šest priporočenih pisem, katera je odprl in pometal po cesti. Oropal je nekaj zasebne prtljage in nahrbtnik. Potem se je lotil umorjenega postiljona. Našel je pri njemu, kakor trdi, samo 380 K in srebrno uro. Drugi dan, kakor smo zgoraj navedli, se je ubegli tiček ujel v svojo lastno past.

Pri glavni razpravi se vede popolnoma brezčutno, ne govori veliko, prizna vse, razen namena, da je hotel tudi orožnika umoriti.

Porotniki so roparski umor soglasno potrdili, poskušeni umor na orožnika pa z desetimi glasovi zanimali, zato pa za ta slučaj potrdili poskus težke telesne poškodbe.

Ob splošni pozornosti mnogobrojnega poslušalstva je porotni sodni dvor ob 19. uri razglasil obsodbo:

Smrt na vešalah.

Na vprašanje predsednika, ako je s kaznijo zadovoljen, je ravnodušno odgovoril: sem zadovoljen.

Namestnik drž. pravdnštva Zorzi je svojo obtožbo utemeljeval s temperantnim nagovorom. Obtoženca je zagovarjal dr. Haas.

Slov. mestno gledališče.

Repertoar tekočega tedna:

- V torek, 15 „Morala gospe Dulske.“ Ab. A—49.
Gostuje Tonka Savičeva iz Zagreba.
V sredo, 16 „Smrt majke Jugovičev“ Ab. B—51.
V četrtek, 17 „Pereant možje.“ Ab. A—50.
V petek, 18 „Kajiga za pritožbe“ Ab. A—51.
Gostuje Dragutin Freudenreich iz Zagreba.
V soboto, 19 „Kralj na Betajcevi“ Ab. B—52.

Zadnje vesti.

Rusi v Kijevu.

DKU. Moskva, 14. junija. (Brezžično.) Mesto Kijev je bilo po naših četah zavzeto. Bežeči sovražnik je zadobil velike izgube. Pred umikom je razdril še vodovod, elektrarno ter železniško postajo. Zaplenili smo šest topov in več strojin.

DKU. Moskva, 14. junija. O priliki zavzetja Kijeva so se vršili tukaj nešteti ljudski shodi, na katerih se je sklenilo, nadaljevati vojno proti Poljakom do popolne zmage.

DKU. Varšava, 14. junija. Po poljskem frontnem poročilu od dne 12. t. m. so Poljaki vsled zaukazanega umika v nove postojanke radi izenačenja fronte, izpraznili mesto Kijev. Sovražnik je napadel zadnje straže, bil pa je odbit.

Atentat na Esad-pašo.

DKU Pariz, 13. junija. (Havas.) Nek albanski dijak je oddal na voditelja tukaj se mu

deče albanske misije, Esad-pašo, dva strela iz samokresa, ter ga usmrtil.

DKU Pariz, 14. junija. Rustin Aveni, dijak, ki je izvršil atentat na Esad pašo, trdi, da je to storil iz lastnega nagiba, da maščuje svoj narod radi žalostnega položaja, v katerega ga je pahnil Esad-paša. V žurnalističnih krogih pa se zatrjuje, da se je izvršil ta atentat pod uplivom Italije. Aveni je študiral na italijanskih šolah, ter je navdušen pristaš italijanskih aspiracij.

Boljševiško prodiranje v Perzijo.

DKU Pariz, 14. junija. (Havas.) Tukaj se mudeči perzijski zunanji minister je izjavil, da se je položaj v Perziji, po poročilih, ki jih je prejel, znatno poslabšal. Boljševiške čete prodirajo proti okolici Rešta, obmorske boljševiške čete pa se pripravljajo na napad na Turkestan.

Nemška vladna kriza.

DKU Berlin, 15. junija. (Wolff.) Uradno se poroča: Predsednik je imel daljšo konferenco s poslancem centra tajnim svetnikom dr. Trimbon v kateri je očitno težkoče, ki se pojavljajo pri sestavi nove vlade. Predsednik je radi tega prosil Trimbona naj on prevzame sestavo novega kabineta, kar je Trimbon tudi storil.

Za zasedeno ozemlje.

LDU Beograd, 12. junija. Na današnji seji ministrskega sveta se je razpravljalo zakonski predlog glede zasedenih pokrajin, zlasti Dalmacije in Istre. Po tem predlogu naj bi se v te pokrajine izvažala živila in drugo potrebno blago brez carine in brez zahteve plačevanja v zdravi valuti. Sprejeti predlog bo objavil finančni minister.

Avstrija in Italija.

DKU Dunaj, 14. junija. Državni kancler dr. Renner je dal včeraj dine na katerega je bil povabljen italijanski poslanik. Kancler se je ob tej priliki zahvalil poslaniku za prijazno sprejem, katerega je doživel v Rimu. Poslanik je v svojem odgovoru naglašal, da politika Italije napram Avstriji ni le politika vlade, ampak politika vsega italijanskega naroda ter bo vsaka vlada, naj bo kakršna hoče, morala gojiti največje simpatije za avstrijsko republiko.

Poraz socialistov v Bernu.

DKU. Bern, 14. junija. Pri obnovitvenih volitvah v eksekutivni odbor mesta Berna je po zelo močnem volilnem boju zmagalo meščanstvo nad dosedanjim socijalistično večino. Od sedmih mest so dobili socijalisti le tri.

Kralj Peter v Arangjelovački Banji.

LDU Beograd, 14. junija. Njegovo veličanstvo kralj Peter je odpotoval v Arangjelovačko Banjo ter se je nastanil v hotelu „Starom zdanju“.

Omejitev klanja živine.

LDU Beograd, 14. junija. Na predlog ministra za kmetijstvo dr. Velizarja Jankovića je sklenil ministrski svet, da se v vsej Jugoslaviji prepove klanje živine dvakrat na teden. Ta odredba je potrebna, da se varuje odgoja mlade živine.

Izvoz v Čehoslovaško.

LDU Beograd, 14. junija. Ministrski svet je sklenil, da se dovoli čehoslovaški republiki izvoz 1000 volov iz naše države. Kot rekompensacijo dobi naša država sedem vagonov sladkorja. Čehoslovaška vlada je prosila za izvoz z utemeljevanjem, da mora prehraniti koncem meseca množico gostov, ki pridejo v Prago na sokolski zlet.

Pojedina pri Krstelju.

LDU Split, 14. junija. Predsednik pokrajinske vlade dalmatinske dr. Krstelj je dal v soboto na čast amerškemu admiralu Andrews po jedino.

Stavka na parnikih „Dalmatie“ končana.

LDU Split, 14. junija. Stavka na parniških parobrodne družbe „Dalmatia“ se je končala. Sporazum se je dosegel s sklepom, da stavkajoči počakajo z odločitvijo do konca meseca. Medtem bo ravnanje v Trstu proučilo stavljene zahteve.

Split za tujska stanovanja.

LDU Split, 14. junija. Mestna občina je ustanovila urad za preskrbo stanovanj tujcem.

Razpust občinskega zastopa.

LDU Split, 14. junija. Občinski zastop v Kastelu Lukšiću v Dalmaciji je bil razpuščen, ker so odstopili vsi občinski svetovalci.

Grozote tržaških zaporov.

LDU Trst, 14. junija. »Il Lavoratore« poroča: V zaporih v ulici Ceroneo je sedaj zaprtih 700 jetnikov, dočim je v vosploju prostora komaj za 300 oseb. Ta nedostatek ni samo iz zdravstvenih razlogov nevzdržljiv, nego obtežuje tudi nadzorovalnemu osebju nalogu napram poizkusom bega in upora jetnikov, ki vsled teh razmer trpijo. Zato so vojaške oblasti, ne da bi ustregle zahtevi vodstva po delni izpraznitvi ječ, ojačile obo-roženo posadko. Snoči ob 22. uri je začelo več jetnikov razsajati in razbijati po vratih svojih celic. Karabinijerska posadka je bila radi tega ojačena in pomnožena s stražniki. Iz vrat celice, ki so jo jetničarji odprli, se je vsulo večje število jetnikov z velikim krikom in vikom na hodnik. Karabinijerji so name-rili proti njim puške in ustrelili. Dva jetnika sta bila težko ranjena. Nato je bil mir zopet vzpostavljen.

Italijanske represalije v Valoni.

LDU Rim, 14. junija. »Il Messaggero« poroča v dopisu iz Valone, da je bil muslimanski mestni del uničen po požaru, ki so ga zaneli italijanske čete kot represalijo, ker so razni muslimanski elementi podpirali napade albanskih upornikov.

Odmev krvavih dogodkov v Subotici.

LDU Beograd, 14. junija. V nedeljo je dospel v Beograd dr. Jovan Magarešev, višji sodnik iz Subotice, da poroča ministru za pravosodje in predloži vse spise, ki se nanašajo na krvave dogodke v Subotici.

Izdaja: Tiskovna zadruga Maribor.

Odgovorni urednik: Fr. Voglar.

Tiska »Mariborska tiskarna d. d.«

Mala oznanila.

10 metrov sivega sukna, hotelirski frak, črna površna sukna, več parov hlač in bluz za dečke, ru-javo vojaško bluzo, popolnoma vse novo, se prodaja v Koroščevi cesti št. 8, II. nadstrop., št. 7. 2—1

Prva slovenska brivnica se slavnemu občinstvu pri-poroča. Za točno in čisto postrežbo se jamči. Fran-č Novak, brivski mojster, Aleksandrova cesta št. 22 (prej G. Gredlić). 243

**Restavracija na južnem
kolodvoru v Mariboru**

se priporoča potu-
jočemu občinstvu.

Priznana izborna kuhinja.
Pristna vina in sveže pivo.

Fr. Stickler.

Občinska hranilnica v Mariboru

(prej Gemeinde-Sparkasse)

Orožnova ulica št. 2 (Pfarrhofgasse Nr. 2)

v lastni hiši.

Stanje hranilnih vlog K 42,442.640·26

Rezervni fondi K 2,749.997·67

===== Shramba za pupilske hranilne knjižice itd. =====

Sprejema vloge na hranilne knjižice in tekoči račun po najvišji točasno običajni obrestni meri.

Uradije vsak dan od 8.—12. ure razun ne-delje in praznikov.